

REPARTIȚIA SPAȚIALĂ A RECOLTEI SÎMBUROASELOR ÎN REPUBLICA MOLDOVA, CU GRAD DIFERIT DE PROBABILITATE

Maria Nedeaľcov*

În etapa actuală, Sistemele Informaționale Geografice permit utilizatorului să asigure interpretarea spațială a informației cu conținut diferit, în același timp și a celei climatice, cu o maximă rapiditate, fără anumite etape intermediare, în formatul electronic. Astfel, Sistemele Informaționale Geografice reprezintă un instrument destul de util și rapid în stocarea datelor inițiale, completarea continuă și prezentarea lor spațială cu mare exactitate. Drept exemplu ne poate servi evidențierea spațială a productivității cu diferit grad de probabilitate a culturilor de sâmburoase.

Ca material inițial de studiu au servit datele multianuale ce reflectă recolta sâmburoaselor pe fostele raioane administrative, pentru anii 1983-1998.

După cum s-a constatat în [1], cel mai înalt nivel al productivității sâmburoaselor la începutul perioadei de cercetare a fost înregistrat în raioanele Drochia (pe contul cultivării prunelor), Orhei, Criuleni, Ștefan-Vodă, Leova, Cantemir, Cahul ($y_1=5,8 - 7$ t/ha). Cea mai mică recoltă ($3,7 - 3,9$ t/ha) s-a înregistrat în raioanele Soroca, Camenca, Șoldănești, Florești, Telenești. Astfel de legitate se păstrează și către sfârșitul perioadei de cercetare, însă recolta este cu mult mai scăzută: de la 1,4 t/ha, până la 2,9 t/ha și de la 0,8 t/ha, până la 2,5 t/ha.

Cele expuse ne permit să presupunem că gradul de corespundere a potențialului natural al anumitor raioane față de particularitățile biologice ale plantelor este diferit. Raioanele administrative au fost aduse în hotarele celor agroclimatice [2]. Aceste unități teritoriale se caracterizează printr-un complex de factori hidrotermici ce determină procesul productiv al culturilor agricole. Conform datelor din tabel, la începutul anilor '80 cea mai prielnică pentru cultivarea sâmburoaselor s-a dovedit a fi zona de sud, însă la sfârșitul anilor '90 ea a cedat locul zonei centrale. După părerea noastră, acest lucru poate fi privit ca rezultat al schimbărilor ce au loc în societate (împroprietărirea, neglijarea normelor agrotehnice) și nu în ultima instanță a modificărilor de climă, deoarece cel mai des afectată de secete în ultimii ani este tocmai zona sudică.

Tendința de schimbare a recoltei sâmburoaselor în Republica Moldova pe raioane agroclimatice

Nr.	Zona	y_1 (t/ha)	y_2 (t/ha)
1	Zona de Nord	4,2	1.6
2	Zona Centrală	4.9	2.2
3	Zona de Sud	5.6	1.6

După cum sunt distribuite spațial valorile numerice ale recoltei, putem constata că cele mai favorabile raioane de cultivare a sâmburoaselor în general sunt Ocnia, Drochia, Orhei, Nisporeni, Leova, Ștefan Vodă, Vulcănești, Criuleni, Cantemir, Strășeni, Cahul (fig.1).

* Institutul de Geografie al A.Ș.M., Chișinău

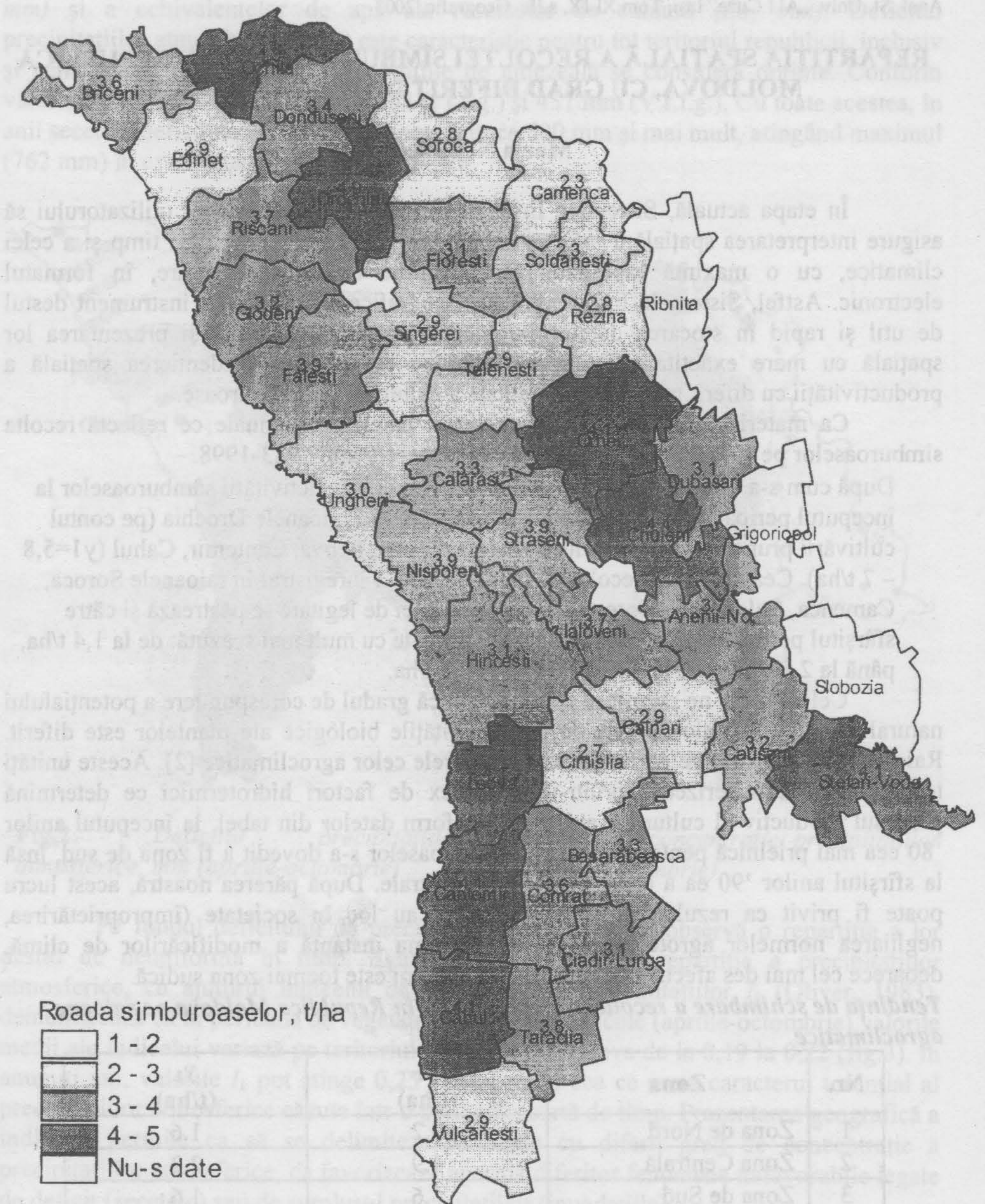

Fig. 1 Producția medie (t/ha) a sâmburoaselor în Republica Moldova pe raioane administrative

Din punct de vedere practic, prezintă interes informația privind nivelul recoltei ce poate fi înregistrat odată într-o anumită perioadă de timp, de exemplu odată în 5 ani (probabilitatea de 20%) sau odată în 8 ani din 10 studiați (probabilitatea de 80%).

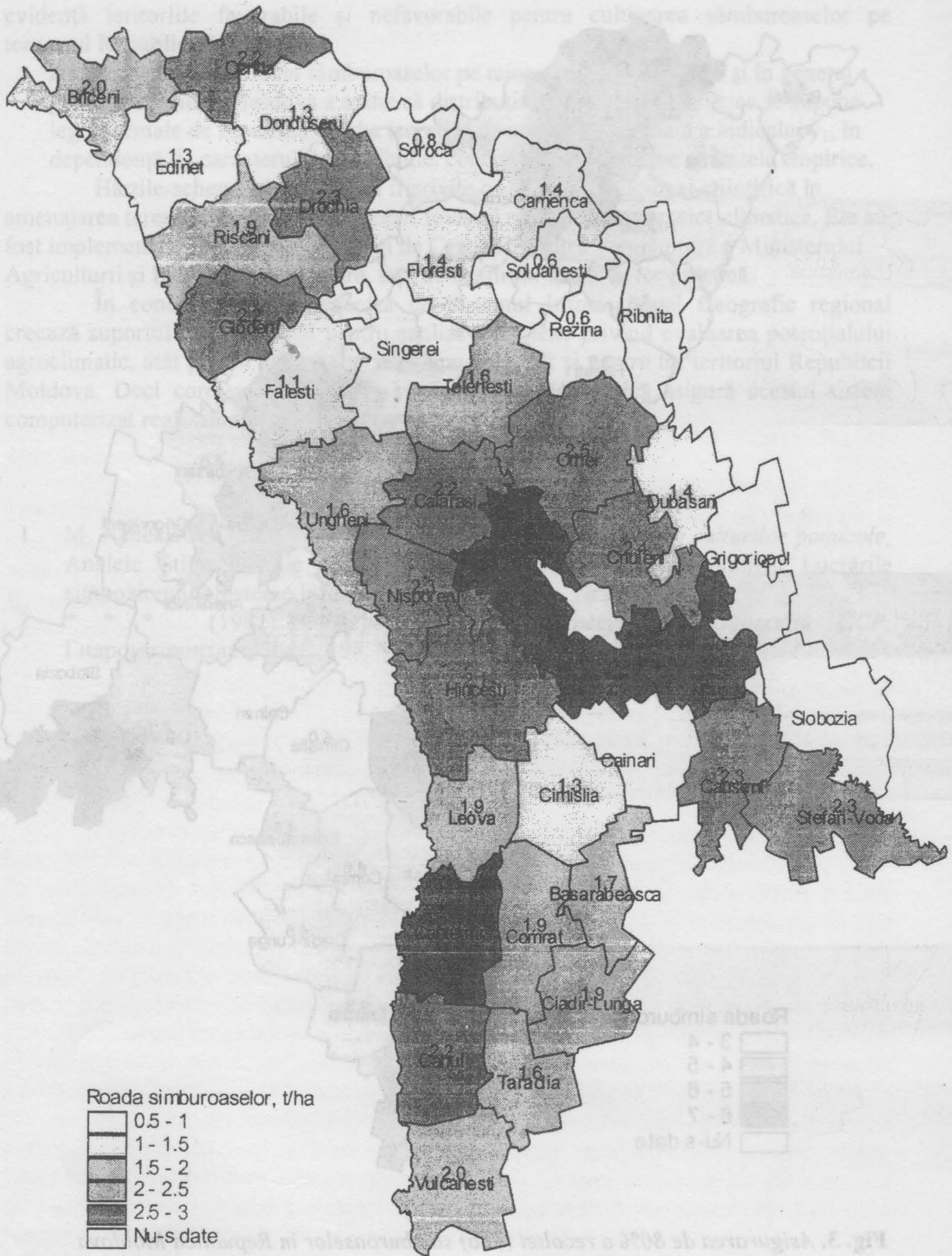

Fig. 2. Asigurarea de 20% a recoltei (t/ha) sîmburoaselor în Republica Moldova

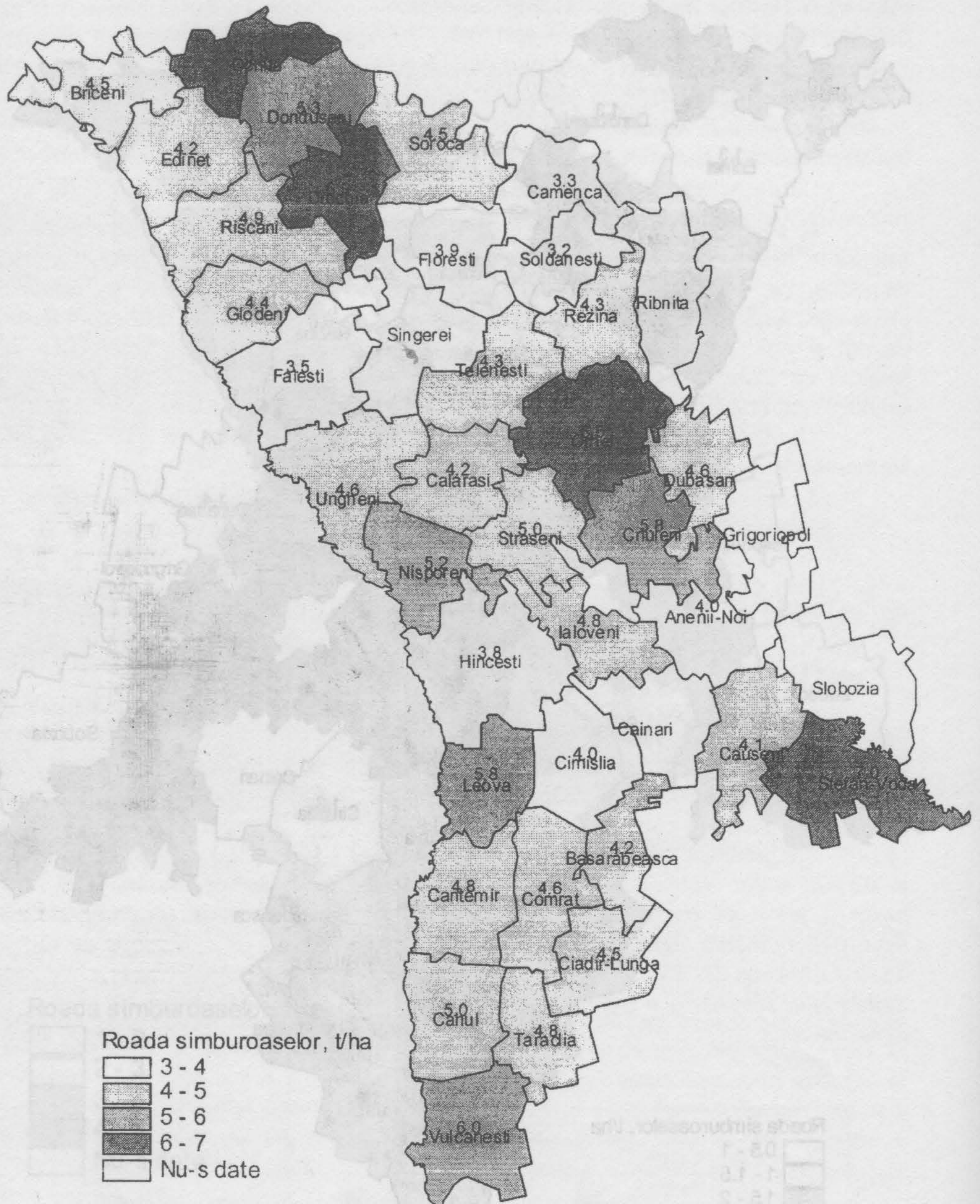

Fig. 3. Asigurarea de 80% a recoltei (t/ha) sâmburoaselor în Republica Moldova

Hărțile întocmite ce reflectă recolta sâmburoaselor cu gradul de asigurare de 20 și 80% pe fostele raioane administrative (fig. 2,3) ne demonstrează tipul unic de distribuire teritorială a recoltei medii și cu diferit grad de asigurare, ceea ce scoate în

evidență teritoriile favorabile și nefavorabile pentru cultivarea sâmburoaselor pe teritoriul Republicii Moldova.

Analiza valorilor recoltei sâmburoaselor pe raioanele administrative și în general pentru Republica Moldova a arătat că distribuția acestor șiruri statistice se supune legii normale de repartiție. Curba teoretică de asigurare calculată a indicelui y_1 , în dependență de caracterul de distribuție, concordă destul de bine cu datele empirice.

Hărțile-scheme elaborate pot fi privite ca bază informațional-științifică în amenajarea terenurilor agricole cu scopul folosirii raționale a resurselor climatice. Ele au fost implementate în cadrul Institutului de Cercetări pentru Pomicultură a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, fapt ce confirmă valoarea lor practică.

În concluzie, putem preciza că Sistemul Informațional Geografic regional creează suportul informațional pentru analize complexe privind evaluarea potențialului agroclimatic, atât pentru anumite teritorii concrete, cât și pentru tot teritoriul Republicii Moldova. Deci corelarea, integrarea și modelarea matematică asigură acestui sistem computerizat realizarea celor mai diverse cercetări.

BIBLIOGRAFIE

1. M. Nedeașcov (2002) - *Resursele climatice și productivitatea culturilor pomicele*, Analele Științifice ale Universității "Al. I. Cuza" Iași, supliment Lucrările simpozionului Sisteme Informaționale Geografice, Nr.8, P.81-89.
2. * * * (1982) - *Агроклиматические ресурсы Молдавской ССР*, Гидрометеоздат, Л., С. 198.